विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 10

സത്യവ്രതാഖ്യാനവർണനമ്

ജനമേജയ ഉവാച

കോഽസൗ സത്യവ്രതോ നാമ ബ്രാഹ്മണോ ദ്വിജസത്തമഃ .

കസ്മിന്ദേശേ സമുത്പന്നഃ കീദൃശശ്ച വദസ്വ മേ .. 1 ..

കഥം തേന ശ്രുതഃ ശബ്ദഃ കഥമുച്ചാരിതഃ പുനഃ .

സിദ്ധിശ്ച കീദൃശീ ജാതാ തസ്യ വിപ്രസ്യ തത്ക്ഷണാത് .. 2 ..

കഥം തുഷ്ടാ ഭവാനീ സാ സർവജ്ഞാ സർവസംസ്ഥിതാ .

വിസ്തരേണ വദസ്വാദ്യ കഥാമേതാം മനോരമാമ് .. 3 ..

സൂത ഉവാച

ഇതി പൃഷ്ടസ്തദാ രാജ്ഞാ വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .

ഉവാച പരമോദാരം വചനം രസവച്ഛുചി .. 4 ..

വ്യാസ ഉവാച

ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി കഥാം പൗരാണികീം ശുഭാമ് .

ശ്രുതാ മുനിസമാജേഷു മയാ പൂർവം കുരൂദ്വഹ .. 5 ..

ഏകദാഽഹം കുരുശ്രേഷ്ഠ കുർവംസ്തീർഥാടനം ശുചി .

സമ്പ്രാപ്തോ നൈമിഷാരണ്യം പാവനം മുനിസേവിതമ് .. 6 ..

പ്രണമ്യാഹം മുനീൻസർവാൻ സ്ഥിതസ്തത്ര വരാശ്രമേ .

വിധിപുത്രാസ്തു യത്രാസഞ്ജീവന്മുക്താ മഹാവ്രതാഃ .. 7 ..

കഥാപ്രസംഗ ഏവാസീത്തത്ര വിപ്രസമാഗമേ .

ജമദഗ്നിസ്തു പപ്രച്ഛ മുനീനേവം സമാസ്ഥിതഃ .. 8 ..

ജമദഗ്നിരുവാച

സന്ദേഹോഽസ്തി മഹാഭാഗാ മമ ചേതസി താപസാഃ .

സമാജേഷു മുനീനാം വൈ നിഃസന്ദേഹോ ഭവാമ്യഹമ് .. 9 ..

ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുസ്തഥാ രുദ്രോ മഘവാ വരുണോഽനലഃ .

കുബേരഃ പവനസ്ത്വഷ്ടാ സേനാനീശ്ച ഗണാധിപഃ .. 10 ..

സൂര്യോഽശ്വിനൗ ഭഗഃ പൂഷാ നിശാനാഥോ ഗ്രഹാസ്തഥാ .

ആരാധനീയതമഃ കോഽത്ര വാഞ്ഛിതാർഥഫലപ്രദഃ .. 11 ..

സുഖസേവ്യശ്ച സതതം ചാശുതോഷശ്ച മാനദാഃ .

ബ്രുവന്തു മുനയഃ ശീഘ്രം സർവജ്ഞാഃ സംശിതവ്രതാഃ .. 12 ..

ഏവം പ്രശ്നേ കൃതേ തത്ര ലോമശോ വാക്യമബ്രവീത് .

ജമദഗ്നേ ശൃണുഷ്വൈതദ്യത്പൃഷ്ടം വൈ ത്വയാഽധുനാ .. 13 ..

സേവനീയതമാ ശക്തിഃ സർവേഷാം ശുഭമിച്ഛതാമ് .

പരാ പ്രകൃതിരാദ്യാ ച സർവഗാ സർവദാ ശിവാ .. 14 ..

ദേവാനാം ജനനീ സൈവ ബ്രഹ്മാദീനാം മഹാത്മനാമ് .

ആദിപ്രകൃതിമൂലം സാ സംസാരപാദപസ്യ വൈ .. 15 ..

സ്മൃതാ ചോച്ചാരിതാ ദേവീ ദദാതി കില വാഞ്ഛിതമ് .

സർവദൈവാർദ്രചിത്താ സാ വരദാനായ സേവിതാ .. 16 ..

ഇതിഹാസം പ്രവക്ഷ്യാമി ശൃണ്വന്തു മുനയഃ ശുഭമ് .

അക്ഷരോച്ചാരണാദേവ യഥാ പ്രാപ്തം ദ്വിജേന വൈ .. 17 ..

കോസലേഷു ദ്വിജഃ കശ്ചിദ്ദേവദത്തേതി വിശ്രുതഃ .

അനപത്യശ്ചകാരേഷ്ടിം പുത്രായ വിധിപൂർവകമ് .. 18 ..

തമസാതീരമാസ്ഥായ കൃത്വാ മണ്ഡപമുത്തമമ് .

ദ്വിജാനാഹൂയ വേദജ്ഞാൻസത്രകർമവിശാരദാൻ .. 19 ..

കൃത്വാ വേദീം വിധാനേന സ്ഥാപയിത്വാ വിഭാവസൂൻ .

പുത്രേഷ്ടിം വിധിവത്തത്ര ചകാര ദ്വിജസത്തമഃ .. 20 ..

ബ്രഹ്മാണം കല്പയാമാസ സുഹോത്രം മുനിസത്തമമ് .

അധ്വര്യും യാജ്ഞവൽക്യം ച ഹോതാരം ച ബൃഹസ്പതിമ് .. 21 ..

പ്രസ്തോതാരം തഥാ പൈലമുദ്ഗാതാരം ച ഗോഭിലമ് .

സഭ്യാനന്യാന്മുനീൻകൃത്വാ വിധിവത്പ്രദദൗ വസു .. 22 ..

ഉദ്ഗാതാ സാമഗഃ ശ്രേഷ്ഠഃ സപ്തസ്വരസമന്വിതമ് .

രഥന്തരമഗായത്തു സ്വരിതേന സമന്വിതമ് .. 23 ..

തദാഽസ്യ സ്വരഭങ്ഗോഽഭൂത്കൃതേ ശ്വാസേ മുഹുർമുഹുഃ .

ദേവദത്തശ്ചുകോപാശു ഗോഭിലം പ്രത്യുവാച ഹ .. 24 ..

മൂർഖോഽസി മുനിമുഖ്യാദ്യ സ്വരഭങ്ഗസ്ത്വയാ കൃതഃ .

കാമ്യകർമണി സഞ്ജാതേ പുത്രാർഥം യജതശ്ച മേ .. 25 ..

ഗോഭിലസ്തു തദോവാച ദേവദത്തം സുകോപിതഃ .

മൂർഖസ്തേ ഭവിതാ പുത്രഃ ശഠഃ ശബ്ദവിവർജിതഃ .. 26 ..

സർവപ്രാണിശരീരേ തു ശ്വാസോച്ഛ്വാസഃ സുദുർഗ്രഹഃ .

ന മേഽത്ര ദൂഷണം കിംചിത്സ്വരഭങ്ഗേ മഹാമതേ .. 27 ..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ ഗോഭിലസ്യ മഹാത്മനഃ .

ശാപാദ്ഭീതോ ദേവദത്തസ്തമുവാചാതിദുഃഖിതഃ .. 28 ..

കഥം ക്രുദ്ധോഽസി വിപ്രേന്ദ്ര വൃഥാ മയി നിരാഗസി .

അക്രോധനാ ഹി മുനയോ ഭവന്തി സുഖദാഃ സദാ .. 29 ..

സ്വല്പേഽപരാധേ വിപ്രേന്ദ്ര കഥം ശപ്തസ്ത്വയാ ഹ്യഹമ് .

അപുത്രോഽഹം സുതപ്തഃ പ്രാക് താപയുക്തഃ പുനഃ കൃതഃ .. 30 ..

മൂർഖപുത്രാദപുത്രത്വം വരം വേദവിദോ വിദുഃ .

തഥാപി ബ്രാഹ്മണോ മൂർഖഃ സർവേഷാം നിന്ദ്യ ഏവ ഹി .. 31 ..

പശുവച്ഛൂദ്രവച്ചൈവ ന യോഗ്യഃ സർവകർമസു .

കിം കരോമീഹ മൂർഖേണ പുത്രേണ ദ്വിജസത്തമ .. 32 ..

യഥാ ശൂദ്രസ്തഥാ മൂർഖോ ബ്രാഹ്മണോ നാത്ര സംശയഃ .

ന പൂജാർഹോ ന ദാനാർഹോ നിന്ദ്യശ്ച സർവകർമസു .. 33 ..

ദേശേ വൈ വസമാനശ്ച ബ്രാഹ്മണോ വേദവർജിതഃ .

കരദഃ ശൂദ്രവച്ചൈവ മന്തവ്യഃ സ ച ഭൂഭുജാ .. 34 ..

നാസനേ പിതൃകാര്യേഷു ദേവകാര്യേഷു സ ദ്വിജഃ .

മൂർഖഃ സമുപവേശ്യശ്ച കാര്യശ്ച ഫലമിച്ഛതാ .. 35 ..

രാജ്ഞാ ശൂദ്രസമോ ജ്ഞേയോ ന യോജ്യഃ സർവകർമസു .

കർഷകസ്തു ദ്വിജഃ കാര്യോ ബ്രാഹ്മണോ വേദവർജിതഃ .. 36 ..

വിനാ വിപ്രേണ കർതവ്യം ശ്രാദ്ധം കുശചടേന വൈ .

ന തു വിപ്രേണ മൂർഖേണ ശ്രാദ്ധം കാര്യം കദാചന .. 37 ..

ആഹാരാദധികം ചാന്നം ന ദാതവ്യമപണ്ഡിതേ .

ദാതാ നരകമാപ്നോതി ഗ്രഹീതാ തു വിശേഷതഃ .. 38 ..

ധിഗ്രാജ്യം തസ്യ രാജ്ഞോ വൈ യസ്യ ദേശേഽബുധാ ജനാഃ .

പൂജ്യന്തേ ബ്രാഹ്മണാ മൂർഖാ ദാനമാനാദികൈരപി .. 39 ..

ആസനേ പൂജനേ ദാനേ യത്ര ഭേദോ ന ചാണ്വപി .

മൂർഖപണ്ഡിതയോർഭേദോ ജ്ഞാതവ്യോ വിബുധേന വൈ .. 40 ..

മൂർഖാ യത്ര സുഗർവിഷ്ഠാ ദാനമാനപരിഗ്രഹൈഃ .

തസ്മിന്ദേശേ ന വസ്തവ്യം പണ്ഡിതേന കഥഞ്ചന .. 41 ..

അസതാമുപകാരായ ദുർജനാനാം വിഭൂതയഃ .

പിചുമന്ദഃ ഫലാഢ്യോഽപി കാകൈരേവോപഭുജ്യതേ .. 42 ..

ഭുക്ത്വാന്നം വേദവിദ്വിപ്രോ വേദാഭ്യാസം കരോതി വൈ .

ക്രീഡന്തി പൂർവജാസ്തസ്യ സ്വർഗേ പ്രമുദിതാഃ കില .. 43 ..

ഗോഭിലാതഃ വിമുക്തം വൈ ത്വയാ വേദവിദുത്തമ .

സംസാരേ മൂർഖപുത്രത്വം മരണാദതിഗർഹിതമ് .. 44 ..

കൃപാം കുരു മഹാഭാഗ ശാപസ്യാനുഗ്രഹം പ്രതി .

ദീനോദ്ധാരണശക്തോഽസി പതാമി തവ പാദയോഃ .. 45 ..

ലോമശ ഉവാച

ഇത്യുക്ത്വാ ദേവദത്തസ്തു പതിതസ്തസ്യ പാദയോഃ .

സ്തുവന്ദീനഹൃദത്യേർഥം കൃപണഃ സാശ്രുലോചനഃ .. 46 ..

ഗോഭിലസ്തു തദാ തത്ര ദൃഷ്ട്വാ തം ദീനചേതസമ് .

ക്ഷണകോപാ മഹാന്തോ വൈ പാപിഷ്ഠാഃ കല്പകോപനാഃ .. 47 ..

ജലം സ്വഭാവതഃ ശീതം പാവകാതപയോഗതഃ .

ഉഷ്ണം ഭവതി തച്ഛീഘ്രം തദ്വിനാ ശിശിരം ഭവേത് .. 48 ..

ദയാവാൻഗോഭിലസ്ത്വാഹ ദേവദത്തം സുദുഃഖിതമ് .

മൂർഖോ ഭൂത്വാ സുതസ്തേ വൈ വിദ്വാനപി ഭവിഷ്യതി .. 49 ..

ഇതി ദത്തവരഃ സോഽഥ മുദിതോഽഭൂദ്ദ്വിജർഷഭഃ .

ഇഷ്ടിം സമാപ്യ വിപ്രാന്വൈ വിസസർജ യഥാവിധി .. 50 ..

കാലേന കിയതാ തസ്യ ഭാര്യാ രൂപമതീ സതീ .

ഗർഭം ദധാര കാലേ സാ രോഹിണീ രോഹിണീസമാ .. 51 ..

ഗർഭാധാനാദികം കർമ ചകാര വിധിവദ്ദ്വിജഃ .

പുംസവനവിധാനഞ്ച ശൃങ്ഗാരകരണം തഥാ .. 52 ..

സീമന്തോന്നയനഞ്ചൈവ കൃതം വേദവിധാനതഃ .

ദദൗ ദാനാനി മുദിതോ മത്വേഷ്ടിം സഫലാം തഥാ .. 53 ..

ശുഭേഽഹ്നി സുഷുവേ പുത്രം രോഹിണീ രോഹിണീയുതേ .

ദിനേ ലഗ്നേ ശുഭേഽത്യർഥം ജാതകർമ ചകാര സഃ .. 54 ..

പുത്രദർശനകം കൃത്വാ നാമകർമ ചകാര ച .

ഉതഥ്യ ഇതി പുത്രസ്യ കൃതം നാമ പുരാവിദാ .. 55 ..

സ ചാഷ്ടമേ തഥാ വർഷേ ശുഭേ വൈ ശുഭവാസരേ .

തസ്യോപനയനം കർമ ചകാര വിധിവത്പിതാ .. 56 ..

വേദമധ്യാപയാമാസ ഗുരുസ്തം വൈ വ്രതേ സ്ഥിതമ് .

നോച്ചചാര തഥോതഥ്യഃ സംസ്ഥിതോ മുഗ്ധവത്തദാ .. 57 ..

ബഹുധാ പാഠിതഃ പിത്രാ ന ദധാര മതിം ശഠഃ .

മൂഢവത്തിഷ്ഠതേഽത്യർഥം തം ശുശോച പിതാ തദാ .. 58 ..

ഏവം കുർവൻസദാഽഭ്യാസം ജാതോ ദ്വാദശവാർഷികഃ .

ന വേദ വിധിവത്കർതും സന്ധ്യാവന്ദനകം വിധിമ് .. 59 ..

മൂർഖോഽഭൂദിതി ലോകേഷു ഗതാ വാർതാഽതിവിസ്തരാ .

ബ്രാഹ്മണേഷു ച സർവേഷു താപസേഷ്വിതരേഷു ച .. 60 ..

ജഹാസ ലോകസ്തം വിപ്രം യത്ര തത്ര ഗതം മുനേ .

പിതാ മാതാ നിനിന്ദാഥ മൂർഖം തമതിഭർത്സയൻ .. 61 ..

നിന്ദിതോഽഥ ജനൈഃ കാമം പിതൃഭ്യാമഥ ബാന്ധവൈഃ .

വൈരാഗ്യമഗമദ്വിപ്രോ ജഗാമ വനമപ്യസൗ .. 62 ..

അന്ധോ വരസ്തഥാ പങ്ഗുർന മൂർഖസ്തു വരഃ സുതഃ .

ഇത്യുക്ത്വോഽസൗ പിതൃഭ്യാം വൈ വിവേശ കാനനം പ്രതി .. 63 ..

ഗംഗാതീരേ ശുഭേ സ്ഥാനേ കൃത്വോടജമനുത്തമമ് .

വന്യാം വൃത്തിം ച സങ്കല്പ്യ സ്ഥിതസ്തത്ര സമാഹിതഃ .. 64 ..

നിയമം ച പരം കൃത്വാ നാസത്യം പ്രബ്രവീമ്യഹമ് .

സ്ഥിതസ്തത്രാശ്രമേ രമ്യേ ബ്രഹ്മചര്യവ്രതോ ഹി സഃ .. 65 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ സത്യവ്രതാഖ്യാനവർണനം നാമ ദശമോഽധ്യായഃ .. 10 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_10&oldid=75589"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-